

24 Cathedral Road / 24 Heol y Gadeirlan
Cardiff / Caerdydd
CF11 9LJ

Mr Llŷr Gruffydd AS
Cadeirydd y Pwyllgor Cyllid
Y Senedd

Tel / Ffôn: 029 2032 0500
Fax / Ffacs: 029 2032 0600

Textphone / Ffôn testun: 029 2032 0660
info@audit.wales / post@archwilio.cymru
www.audit.wales / www.archwilio.cymru

Cyfeirnod: IE20012AC/210/caf

Dyddiad cyhoeddi: 1 Hydref 2020

Annwyl Llŷr

Craffu Blynyddol y Pwyllgor Cyllid ar Swyddfa Archwilio Cymru

Yn dilyn y sesiwn dystiolaeth yr wythnos ddiwethaf gyda'r Pwyllgor, fe wnaethom addo rhoi peth eglurhad ychwanegol ar un neu ddau o'r eitemau a godwyd.

Ad-daliad Ymadawiad Gwirfoddol

Ar dudalen 80 ein Hadroddiad Blynyddol a Chyfrifon, rydym yn datgan bod ein cynllun ymadael gwirfoddol wedi costio £638,687 yn 2019-20 ac y bydd hyn yn sicrhau arbedion blynyddol o £322,000 ac yn cyflawni ad-daliad mewn 19 mis. Sylwer bod costau'r cynllun yn cynnwys cyfraniadau Yswiriant Gwladol o 13.8%, oedd yn daladwy ar bob ymadawiad a oedd i ddigwydd ar ôl 6 Ebrill 2020.

Roeddech yn gofyn am eglurhad ychwanegol ar y ffordd y cyfrifwyd yr ad-daliad hwn.

Mae ein cyfrifiadau ad-dalu yn ystyried y ffaith y bydd unrhyw swyddi gwag arfaethedig, y bwriedir eu llenwi, yn dechrau ar waelod ein bandiau cyflog ac felly'n sicrhau arbedion ychwanegol yn y blynyddoedd cynnar. Y ffigur arbedion blynyddol a ddyfynnir yw'r arbedion parhaus unwaith y bydd y staff newydd wedi cyrraedd brig eu band cyflog. Mae Arddangosyn 1 yn dangos y cyfrifiadau sy'n cefnogi'r symiau hyn.

Arddangosyn 1: Ad-daliad Ymadawiad Gwirfoddol 2019-20

	£	Balans	Ad-daliad
Cost y cynllun 2019-20	638,687		
Blwyddyn Arbedion 1	(426,311)	213,376	12 mis
Blwyddyn Arbedion 2	(355,900)	(143,524)	7 mis
Arbedion parhaus	(322,167)		
			19 mis

Caiff yr arbedion a ddangosir yn Arddangosyn 1 eu cyflawni ar draws 9 aelod o staff a gytunodd ar delerau ymadael yn 2019-20. Yr arbedion a'r ad-daliadau cysylltiedig â thaliadau ymadael i'r 2 uwch gyfarwyddwr yn unig sy'n cael eu dangos yn Arddangosyn 2.

Arddangosyn 2: Ad-dalu Ymadawiad Gwirfoddol 2019-20 (Uwch Gyfarwyddwyr)

	£	Balans	Ad - dalu
Cost y cynllun 2019-20	362,395		
Blwyddyn Arbedion 1	(203,999)	158,396	12 mis
Blwyddyn Arbedion 2	(197,565)	(39,169)	10 mis
Arbedion parhaus	(152,460)		
			22 mis

Gofynnodd y Pwyllgor a ddylai'r unigolion fod wedi cael eu trin fel rhai a oedd wedi eu diswyddo'n orfodol a'u talu'n unol â hynny. Cyfeiriwn y Pwyllgor at Gynllun lawndal y Gwasanaeth Sifil sy'n gymwys i'r cyflogeion sydd yng Nghynllun Pensiwn y Gwasanaeth Sifil, a bennwyd gan Lywodraeth y DU, sy'n nodi bod yn rhaid i bob aelod o staff, a all fod yn wynebu diswyddiad gorfodol, fod wedi cael cyfle yn gyntaf i adael dan delerau gwirfoddol. Yn y ddau achos, felly, roedd gan yr unigolion hawl gytundebol i adael o dan delerau gwirfoddol, yn hytrach na thelerau gorfodol. Yn un achos derbyniodd yr unigolyn daliad oedd yn sylweddol is na'r uchafswm y byddai ganddo hawl iddo dan delerau ymadawiad gwirfoddol. Yn yr achos arall, derbyniodd yr unigolyn daliad a oedd yn cyfateb i'r taliad gorfodol yr oedd ganddo hawl iddo ac unwaith eto roedd hyn yn llai na'r uchafswm y byddai ganddo hawl iddo o dan delerau ymadawiad gwirfoddol.

Costau Ymadael Gwirfoddol Cymharol

Roeddech yn holi ynghylch y ffordd yr oedd y taliadau ymadael a wnaed i'r uwch gyfarwyddwyr yn cymharu â'r rhai yn y sector preifat. Yn anffodus, yn wahanol i gyrff cyhoeddus, nid yw'n ofynnol i gwmnïau archwilio preifat ddatgelu unrhyw daliadau ymadael yn eu cyfrifon blynyddol ac, o ganlyniad, nid yw'r wybodaeth hon ar gael yn rhwydd.

Ym mis Chwefror 2015, cyhoeddodd Archwilydd Cyffredinol blaenorol Cymru adroddiad ar [reoli ymadawiadau cynnar ar draws gyrff cyhoeddus Cymru](#) sy'n darparu peth gwybodaeth gymharol ar draws y sector cyhoeddus yng Nghymru.

Y 'rheol dim mwy na chost lawn'

Dywedasom y byddem yn darparu gwybodaeth ychwanegol i'r Pwyllgor i fod o gymorth i ddeall Nodyn 1(a) yn y datganiadau ariannol ar gyfer 2019-20 ar dudalen 107 ein Hadroddiad Blynyddol a Chyfrifon.

Yr hyn yr oedd gan y Pwyllgor ddiddordeb ynddo oedd p'un a gydymffurfiwyd â'r rheol "dim mwy na chost lawn" yn Neddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2013.

Rydym yn sicrhau ein bod yn cydymffurfio â'r agwedd honno ar y ddeddfwriaeth drwy'r fethodoleg yr ydym yn ei dilyn wrth bennu cyfraddau ffioedd fesul awr ar gyfer y flwyddyn. Nodir y rhain yn y cynllun ffioedd am y flwyddyn ac fe'u cymeradwyir gan y Pwyllgor Cyllid. Mae'r cyfraddau hynny'n cynnwys dosrannu sylfaen gostau Archwilio Cymru (ac eithrio agweddau a ariennir gan Gronfa Gyfunol Cymru) ar draws amcangyfrif o'r oriau ennill ffioedd. Mae'r fethodoleg hon wedi'i harchwilio gan ein harchwilwyr allanol, RSM, ac wedi ei chael yn sail resymol ar gyfer sicrhau ein bod yn cydymffurfio â'r ddeddfwriaeth.

Nid yw'r nodyn yn y cyfrifon wedi cael ei baratoi ar yr un sail, ond mae wedi ei gyfrifo fel a ganlyn:

- Y ffigurau incwm yw cyfanswm yr oriau a weithiwyd x y cyfraddau ffioedd cymeradwy wedi ei addasu wedyn ar gyfer addasiad cyfrifyddu 'cost cwblhau' diwedd blwyddyn, er mwyn sicrhau ein bod yn dosrannu incwm yn briodol ar draws y blynyddoedd ariannol y mae'r gwaith archwilio yn ymwneud â hwy.
- Mae'r ffigurau gwariant yn cynrychioli cyfanswm lefel uchel y cofnodion yn y siart cyfrifon, **heb eu haddasu** ar sail cyfrifiadau'r gyfradd ffioedd, er mwyn symrlwydd. Pe bai costau'n cael eu haddasu ar y sail honno, byddai'n ychwanegu cymhlethdod pellach at y broses diwedd blwyddyn sydd eisoes yn gymhleth, ond heb ychwanegu unrhyw werth na sicrwydd.

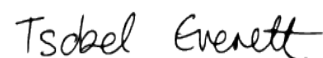
Yr hyn y mae'r Pwyllgor wedi tynnu ein sylw ato yw'r dryswch posibl y mae'r cyflwyniad hwn yn ei achosi, felly byddwn yn myfyrio ar y cyflwyniad hwnnw fel rhan o'n dysgu ar gyfer proses diwedd blwyddyn y flwyddyn nesaf.

Dyledwyr y GIG

Gofynnwyd i ni a ddylem fod yn bryderus ynghylch y cynnydd yn yr arian sy'n ddyledus i Archwilio Cymru gan gyrff y GIG fel y dangosir yn Nodyn 6 i'n datganiadau ariannol ar dudalen 115 yr Adroddiad Blynyddol a Chyfrifon. Roedd y cynnydd hwn yn ganlyniad anfon anfonebau rhandaliadau ychydig yn hwyrach nag oedd wedi digwydd y flwyddyn flaenorol. Nid oes achos i boeni ac mae'r holl symiau a oedd yn weddill wedi dod i law ers hynny.

Peidiwch ag oedi rhag cysylltu â ni os oes yna eglurder pellach y gallwn ei roi fyddai o gymorth.

Yn gywir

ISOBEL EVERETT
Cadeirydd, Swyddfa Archwilio Cymru

ADRIAN CROMPTON
Archwilydd Cyffredinol Cymru